

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 218/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **EULER HERMES SA**, Avenue des Arts 56, Brusel, Belgické kráľovstvo, č. 01 003 1955, vo veci jej organizačnej zložky **Euler Hermes SA, pobočka poisťovne z iného členského štátu**, Bajkalská 19B, Bratislava, IČO 47 233 818, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Antovszká, s. r. o., Bárdošova 2/A, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 36R/2/2020-238 zo 14. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **p r i j í m a** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 3. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie, priznať jej primerané finančné zadosťučinenie 3 958,48 eur a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka je veriteľom obchodnej spoločnosti LAPREMA Trnava s. r. o., Kukučínova 3/8430, Trnava (ďalej len „dlžník“), proti ktorej bolo uznesením okresného súdu č. k. 36R/2/2020 z 30. júla 2020 začaté reštrukturalizačné konanie. Uznesením okresného súdu z 18. augusta 2020

bola povolená reštrukturalizácia dlžníka a bol ustanovený správca, u ktorého si mali veritelia prihlásiť svoje pohľadávky v lehote 30 dní. Sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručila 23. septembra 2020 prihlášku pohľadávky v celkovej sume 3 958,48 eur do elektronickej schránky správcu prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy na www.slovensko.sk. Prihláška pohľadávky adresovaná správcovi bola doručená riadne a včas, spolu s náležitými prílohami preukazujúcimi uplatnený nárok sťažovateľky a podpísaná platným elektronickým podpisom jej právneho zástupcu. Správca predložil prihlášku pohľadávky sťažovateľky na posúdenie okresnému súdu, pričom dôvodil tým, že sťažovateľka tak, ako bola označená v prihláške, nemá právnu subjektivitu, a teda nie je aktívne vecne legitimovaná na uplatnenie práva u správcu. Ako dôvod neprihliadnutia na prihlášku uviedol absenciu zákonných náležitostí označenia veriteľa a podpisu veriteľa v zmysle § 29 ods. 1 písm. a) a f) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“).

3. Napadnutým rozhodnutím okresný súd rozhodol, že na podanie sťažovateľky z 23. septembra 2020, doručené správcovi v ten istý deň, ktorým si uplatnila pohľadávky v celkovej sume 3 958,48 eur, sa ako na prihlášku neprihliada. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že prihláška neobsahuje základné náležitosti, a to i) meno, priezvisko a bydlisko alebo názov a sídlo veriteľa a ii) podpis, keďže spôsobilosť byť účastníkom konania má iba zahraničná fyzická alebo právnická osoba, nie organizačná zložka právnickej osoby. Z uvedeného vyplýva, že na plnomocenstvo z 22. septembra 2020 udelené vedúcim organizačnej zložky Euler Hermes SA, pobočka poisťovne z iného členského štátu, Bajkalská 19B, Bratislava, IČO 47 233 818, Advokátskej kancelárii Antovszká, s. r. o., sa neprihliada, teda ani na podanie, ktorým táto advokátska kancelária prihlásila pohľadávky veriteľa „*EULER HERMES SA, so sídlom Avenue des Arts 56, 1000 Brusel, Belgické kráľovstvo, č. 01 0031955, konajúca prostredníctvom Euler Hermes SA, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Bajkalská 19B, Bratislava, IČO: 47 233 818*“ u správcu. Organizačná zložka nemá právnu subjektivitu, pričom ju nenadobúda ani zápisom do obchodného registra, nie je aktívne vecne legitimovaná na uplatnenie práva u správcu, a teda absentujú zároveň podstatné náležitosti prihlášky v zmysle § 29 ods. 1 písm. a) a f) zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

4. Napadnuté rozhodnutie spolu s jeho odôvodnením sťažovateľka považuje za arbitrárne a porušujúce jej označené práva. Aj napriek riadne a včas podanej prihláške okresný súd na základe nesprávneho právneho posúdenia veci rozhodol tak, že na podanú prihlášku sa neprihliada, čím odoprel sťažovateľke prístup k súdu. Sťažovateľka tak bola vylúčená z uplatňovania svojich práv ako účastníka reštrukturalizačného konania spojených s prihlásenou pohľadávkou, ktoré jej vyplývajú zo zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

5. Sťažovateľka v sťažnosti argumentuje, že spoločnosť EULER HERMES SA, so sídlom Avenue des Arts 56, 1000 Brusel, Belgické kráľovstvo, č. 01 0031955, ako zahraničná spoločnosť zriadila na území Slovenskej republiky svoju organizačnú zložku Euler Hermes SA, pobočku poisťovne z iného členského štátu, Bajkalská 19B, Bratislava, IČO 47 233 818, a táto je zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Po, vložka č. 1966/B od 16. apríla 2011. Pobočka poisťovne z iného členského štátu je organizačnou zložkou zahraničnej poisťovne umiestnená na území Slovenskej republiky. V súlade s ustanovením § 21 ods. 4 Obchodného zákonníka vzniká oprávnenie na podnikanie zahraničnej osoby na území Slovenskej republiky ku dňu zápisu

organizačnej zložky do príslušného obchodného registra. Právnym dôsledkom zriadenia organizačnej zložky a jej zápisu do obchodného registra je vznik oprávnenia konať v mene podnikateľa voči tretím osobám. V dôsledku uvedeného teda organizačnej zložke prináleží právo uskutočňovať právne úkony v mene svojho zriaďovateľa, čo v podmienkach procesného práva napĺňa definíciu aktívnej vecnej legitímácie. Štatutárny orgán spoločnosti, ktorá má na Slovensku zriadený podnik alebo organizačnú zložku podniku, je z titulu svojej funkcie oprávnený konať aj v mene podniku alebo jeho organizačnej zložky. Práve s ohľadom na uvedené je žiaduce označovať organizačnú zložku súčasne s jej zahraničným zriaďovateľom. Takýto postup je bežný a v súlade s ustálenou judikatúrou požadovaný.

6. Pohľadávka, ktorú si sťažovateľka uplatnila prihláškou u správcu, vznikla na základe poisťnej zmluvy č. 2551251.000 z 29. marca 2019, uzatvorenej medzi sťažovateľkou ako veriteľom a poisťovateľom a dlžníkom ako poisteným. Sťažovateľka je v uzatvorenej poisťnej zmluve označená ako Euler Hermes SA, so sídlom Avenue des Arts 56, 1000 Brusel, Belgické kráľovstvo, IČ: 0403.248.596, zapísaná v Obchodnom registri Brusel, číslo zápisu v registri: 01 0031955, Poisťovňa, registrovaná pod kódom 418, konajúca v Slovenskej republike prostredníctvom organizačnej zložky Euler Hermes SA, pobočky poisťovne z iného členského štátu, Bajkalská 19B, Bratislava-mestská časť Ružinov, IČO 47 233 818, zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Po, vložka č. 1966/B, zastúpenej [REDAKOVANÉ], vedúcim organizačnej zložky. Takýmto spôsobom je sťažovateľka zapísaná aj v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Po, vložka č. 1966/B.

7. S ohľadom na uvedené boli identifikačné údaje sťažovateľky ako veriteľa v podanej prihláške označené ako EULER HERMES SA, so sídlom Avenue des Arts 56, 1000 Brusel, Belgické kráľovstvo, č. 01 0031955, konajúca prostredníctvom Euler Hermes SA, pobočka poisťovne z iného členského štátu, Bajkalská 19B, Bratislava, IČO 47 233 818. V prípade, že by bola sťažovateľka označená len prostredníctvom svojej organizačnej zložky, skutočne by došlo ku konaniu bez právneho účinku. Pretože organizačná zložka nemá právnu subjektivitu, má však právo konať v mene svojho zriaďovateľa, sťažovateľka je toho názoru, že dostatočne a adekvátne identifikovala veriteľa v podanej prihláške. V danej veci bola v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými predpismi založená aktívna legitímácia na uplatnenie práva organizačnou zložkou v mene jej zriaďovateľa.

8. Prihláška pohľadávky bola podaná prostredníctvom právneho zástupcu – Advokátskej kancelárie Antovszká, s. r. o., ktorému sťažovateľka prostredníctvom štatutárneho orgánu organizačnej zložky udelila plnú moc na tento právny úkon. Konaním štatutárneho orgánu v mene organizačnej zložky konajúcej v mene svojho zriaďovateľa bola platne udelená plná moc právnenému zástupcovi. Prihláška bola riadne náležite opatrená podpisom právneho zástupcu sťažovateľky v súlade s platne udelenou plnou mocou, preto neobstojí tvrdenie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, že na podanej prihláške absentuje podpis.

9. Pokiaľ správca uvádza, že aktívne vecne legitimovaným subjektom na podanie prihlášky bola len zahraničná poisťovňa, mal upovedomiť spoločnosť EULER HERMES SA so sídlom v Belgickom kráľovstve o začatí hlavného insolvenčného konania, a to v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní. Správca neoznámil zahraničnej spoločnosti začatie konania a napriek tomu očakával, že bude veriteľom.

10. Sťažovateľka tiež poukázala na nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 30 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktoré sa na danú právnu vec nevzťahuje. Okresný súd mal rozhodovať v súlade s ustanovením § 122 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, čo podľa sťažovateľky vyvoláva stav právnej neistoty.

11. V neposlednom rade sťažovateľka namieta, že nebola upovedomená o podaní návrhu správcu o neprihliadnutí na jej prihlášku a nebola vyzvaná na vyjadrenie sa k tomuto návrhu, čo považuje za výrazné narušenie princípu kontradiktórnosti. Rozhodovanie o neprihliadnutí na prihlášku pohľadávky je sporovou fázou reštrukturalizačného konania, preto skutočnosť, že sťažovateľka nemala možnosť sa vyjadriť k návrhu správcu, je zásahom do jej práva na rovnosť v konaní a jej práva na spravodlivý proces.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Ústavný súd zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie ústavnej sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej, a preto ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde (výrok 1 tohto uznesenia).

14. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti požiadala o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia s odôvodnením, že jej hrozí vznik závažnej ujmy v dôsledku pokračovania reštrukturalizácie dlžníka bez postavenia sťažovateľky ako veriteľa v reštrukturalizačnom konaní. Podľa názoru sťažovateľky odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom a odložením vykonateľnosti nevznikne žiadnym osobám ujma porovnateľná s ujmov, ktorá by mohla vzniknúť sťažovateľke v prípade pokračovania a ukončenia reštrukturalizácie bez postavenia sťažovateľky ako veriteľa.

15. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

16. Z Obchodného vestníka č. 79/2021, uverejneného 27. apríla 2021, vyplýva, že okresný súd uznesením z 15. apríla 2021 potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka, o ktorom hlasovala schvaľovacia schôdza 25. marca 2021. Tým istým uznesením okresný súd ukončil reštrukturalizáciu dlžníka. Ústavný súd tak návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia nevyhovel,

keďže vzhľadom na aktuálnu situáciu by už nebol spôsobilý naplniť doň zákonom inkorporovaný účel (výrok 2 tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2022

Peter Straka
predseda senátu